

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅՑԹԻՆ ՀԱՄԱՐ

Քաջակերուած այն բացառիկ յաջողութենէն զոր գտաւ Հայ Արուեստի ցուցահանութէսը Պուքրէշի մէջ, և նախանձախնդիր ամրապնդելու և տեսականացնելու Հայ մշակոյթի շուրջ ստեղծուած այս ողևորութիւնը, հիմնեցինք. Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու Ընկերակցութիւնը, պատուոյ նախագահութեանը տակ մեր ժողովուրդին ու անոր մշակոյթին մեծ բարեկամին՝ ուսուցչապետ Նիքօլա Եօնկայի:

Ընկերակցութեան նպատակն է Հայ ժողովուրդին սիրցնել իր մշակոյթը՝ կապելու համար զայն իր հայրենի աւանդութիւններուն, աշխատիլ որ գարգանայ ու ծաւալի Հայ մշակոյթը՝ իբր խարիսխ մեր գաղուան կեանքին, ու օտարներուն ճանչցնել մեր արուեստը և մեր դերը քաղաքակրթութեան մէջ՝ անոնց անունով պահանջելու համար մեր իրաւունքները:

Իր այս նպատակը իրագործելու համար՝ Ընկերակցութիւնը

Ա. Պիտի հիմնէ հայ արուեստի մնայուն թանգարան մը Պուքրէշի մէջ՝ կորուստէ փրկելով հայ արուեստի բնկորները և առիթը տալով օտարներուն որպէսզի շօշափեն փաստերը այն աղուոր ճիգին զոր մեր ցեղը իսպաս դրաւ քաղաքակրթութեան:

Բ. Պիտի հաստատէ հրատարակչական մը՝ որպէսզի մանուկներուն ու տարեցներուն ձեռքը անպակաս ըլլայ հայ գիրքը գաղութներու մէջ, փրկուին գաղութներու պատմութեան վերաբերեալ նիւթերը, և օտարները աւելի լաւ ճանչնան մեր ցեղն ու իր ճիգերը:

Գ. Պիտի հիմնէ համեստ օթեան մը ռումէն մշակոյթի ոստանին Վալէնի-Էտ-Մոնթէի մէջ, իբրև շաղախնը հայ և ռումէն մտքի եղբայրակցութեան:

Դ. Պիտի հաստատէ նաև կենդանի խօսքը, սարքելով դասընթացքներ, բանախօսութիւններ և ասուլիսներ՝ աւելի ջերմ ընծայելով հետաքրքրութիւնը դէպի հայ մը շակոյթը:

Ե. Պիտի ստեղծէ առիթներ որպէսզի ծանօթացութիւն հայ երգն ու բեմը:

Զ. Պիտի ունենայ իր մատենագարանը՝ ուր հայեր թէ օտարներ պիտի գան սերտել ու ճանչնալ մեր ժողովուրդն ու անոր մտաւոր ճիգը:

Է. Պիտի կազմակերպէ հայ արուեստի ցուցահանդէսներ Պուքրէշ թէ այլուր հայ մշակոյթի քարոզութիւնը պատցնելով վայրէ վայր:

Ը. Պիտի տօնէ յիշատակը անհետացած մտքի վարպետներուն ու պիտի ծանօթացնէ անոնց գործը. պիտի տօնէ վաստակաւորներ՝ սփոփելու համար զանոնք իրենց խոնչէնքին մէջ. պիտի մեծարէ հիւրերը:

Թ. Պիտի կապ պահպանէ հայ մշակութային հիմնարկութեան հետ՝ բոլոր վայրերու աղնուագոյն տարրերը գործակցութեան կանչելու համար արուեստի և մտքի գետինին վրայ. կապ պիտի պահէ նաև օտար մշակութային հաստատութեանց և մտաւորականներու հետ՝ իբր լաւագոյն ուղին փոխադարձ ճանաչման ու սիրոյ:

Ընկերակցութիւնը կազմուած Պուքրէշի մէջ՝ բայց իր աշխատանքները միակ գաղութի մը մէջ չեն հատնիք: Արովհետեւ մէկ է հայ մշակոյթը և անոր սիրոյն վատնուած ճիգը կը բաշխուի ամէնուն: Ընկերակցութիւնը իսքն իսկ պիտի ուզէ կամուրջը ձգել:

Իր այս ծանր բեռը կրելու համար՝ Ընկերակցութիւնը պէտք ունի Հայ Մշակոյթի բոլոր ճշմարիտ բարեկամներուն աջակցութեանը: Ան ուրիշ դրամագլուխ չունի ասպարէզ նետուած ատեն՝ բայց եթէ իր բուռն սէրը դէպի այս նուիրական ձեռնարկը, հաւատքը անոր յաջողութեանը և յաղթանակին համար, և վստահութիւնը թէ պիտի գտնուին սրտի տէր մարդիկ որ իր նախանձախնդրութիւնը պիտի բաժնեն, ու իրեն պիտի երկնցնեն իրենց եղբայրական ձեռքը:

ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԴԻԼԱՆ

11 Հոկտ. 1930, Պուքրէշ

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Ընկերակցութեան հետ յարաբերութեան մտնելու համար գրել առ

Fundatia Culturala Armeana B. P. 555, Bucarest

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔ

Երկու տարի Պ. Մ. Տէր Սահակեանի տնօրինութիւնով Անվէրսի մէջ կանոնաւոր կերպով լոյս տեսնող Գիտութիւն և Գիտելիք գիտական ամսագիրը 1929 տարւոյ վերջը առաջնայի կեպով դադրած էր:

Ուրախ ենք յայտնելու որ Պ. Մ. Տէր—Սահակեանի համաձայնութիւնով ստանձնած ենք ամսագրին վերհրատարակութիւնը, որ Հոկտ. ամիսէն սկսած կանոնաւոր կերպով լոյս պիտի տեսնէ կրկին նոյն բովանդակութիւնով՝ խմբագրութեամբ Յ. Պ. Աթանասեանի և աշխատակցութեամբ Պ. Մ. Տէր Սահակեանի ու այլոց:

Բաժանորդագրութեան պայմանները կը մնան նոյնը, այսինքն. Պետքա 45 ֆըրանք, մրանսա, իտալիա, Պալքանները, Սուրիա, Թուրքիա և Հայաստան 40 ֆըրանք, մնացեալ երկիրները 2 տոլար:

Վասահ ենք որ Գիտութիւն և Գիտելիքը դարձեալ լայն ընդունելութիւն պիտի գտնէ մեր ընթերցասէր և գիտութեան ու գիտելիքի հետամուտ հասարակութեան կողմէ:

Յօդուած, բաժանորդագիրն և այլն զրկել հետեւեալ հասցեով.

Librairie "Frumoasa", FRUMOASA (Jud. Ciuc), Roumanie

ԳՐԱԾՈՒՆ «ՅՐՈՒՄՈՍՍԱ»

Հ. Մ. Պոտութեան — Յ. Պ. Արանասեան

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Ս. Արոնիս Տպարանէն Գեր. Մկրտիչ Եպս. Աղաւնունիի

ՄԻԱԲԱՆՔ ԵՒ ԱՅՅԵԼՈՒՔ

ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

Գործը, 8° 544 երեսներով սուլար հասոր մը, ընթիր բղրով եւ մանուր տպագրութեամբ, պատկերազդուած Աշխատախռողին վերջին լուսանկարով: Գին՝ պոսի ծախը միասին Երեք Շիլին:

Գիմել Տեսչութեան Ս. Արոնոյս Տպարանին:

Direction de l'Imprimerie du Patriarcat Arménien

Jérusalem — Palestine

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայ. Եկեղեցւոյ Բարեկարգութեան վերաբերեալ խնդիրներ. — Հայ. Եկեղեցւոյ դիրքը, Քրիս. Ընդհ. Եկեղեցւոյ մէջ: — Առաքելականութիւն Հայ. Եկեղեցւոյ: — Պետութիւն եւ Եկեղեցի:

[Արտապուած ՍԻՐՆ Ամսագրեա]

Լոյս Տեսաւ Ս. Աքոռոյս Տպարանէն եւ կը վաճառուի հատը | Շիլինի

Լ Ա Յ Ս Տ Ե Ս Ա Կ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1931 ՏԱՐԻՈՅՑ

(Հայ Հին Տոմարի)

Հանդերձ Յաւելուածով

Գինն է 2 Ե. Դ.

ԳԱՅԻՐԵՒ

ՄԵՐ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ

Կը խնդրուի Գանիրէի եւ արուարձաններու Սի՛նի յարգելի բաժանորդներէն, որ յես այսու՝ յիւնց բաժնեզինները վընարեն Սի՛նի նոր Գործակալ Տ. ՄԿՐՏԻՉ ԹէՎէՔէԼԵԱՆԻ, փոխան ընկալագրի:

Վ.ՌԶ. ՍԻՐՆԻ

ԱՏԱՑՈՒԱԾ ԳԻՐՖԵՐ

49. ԿԵԱՆՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ. Տարեգիրք Ա. Տարի, 1931, Փարիզ. Խմբագրութիւն Մ. և Մ. Պարամենան. էջ 276. Գին 40 գր.

50. HISTORY OF EDUCATION IN ARMENIA. by Kevork A. Sarafian, Ph. D. California. 1930, էջ 320.
51. ԶԱՀԱՐՈՒՄԱՐ. Վիպասանութիւն Թիֆլիզի Հայերի կեանքից. Բագմի. Բ. Տպ. Վիեննա, Մխիթարեան Տպարան, 1930 էջ 302. Գին 5 Շիլինգ:
52. ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՑԵԹՈՎԳԻԱ. Գրեց. Գեղորգ Արքակ. Արարամեան. Տպգ. «Կիւթէմպէրկ» Կ. Պոլիս, 1930, էջ 208. Գին 1 տուլար:
53. ԳԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ. պարբերագիրք, Ամերիկանց Գիտական Միուրեան. Հատոր Ա. 1930, Նու եռք, Կոչնակ Տըպարան. էջ 232. Գին 2 տուլար:
54. Հ. Բ. Լ. Մ. — ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑԵՂԵԿԱՆ ԳԻՐ ԵՒ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 24րդ ՇՐՋԱՆԻ. 1929. Տպ. «Մասիս» Փարիզ. էջ 97:
55. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ Հ. Բ. Լ. ՄԻՒՈՒԹԵԱՆ. Բարիզ, 1930, էջ 23:
56. Բարիզի Հայոց ԱՂԲԱՏԱՆԱՄ ՀԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ կողմէ Առաքինութեան Մրցանակի Արժանացող Հինգ Հայուհիներու Հակիրճ Կենսագրականը, և Առք. Մրց. Մասնախումբին Ատենագրութենէն Հատուած մը:
57. ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Հալէպի Գաղթ. Խնամատարութեան. 1 Յուլիս 1930. Տպ. Արքս, Բ. Յ. Թօփալեան, Հալէպ. Հանդերձ «Յաւելուած»ով. էջ 12:
58. ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Հայ Ա. Գիրքի Ուսանողաց Բնկերակցութեան Հալէպի Մասնաճիւղին. 1930. Տպ. «Արարա» Հալէպ. էջ 4: